

29 d'abril de 2020

Informe

Departament de Reestructuracions

**REIAL DECRET LLEI 16/2020, DE 28 D'ABRIL, DE
MESURES PROCESSALS I ORGANITZATIVES PER A FER
FRONT AI COVID-19 EN L'ÀMBIT DE L'ADMINISTRACIÓ DE
JUSTÍCIA**

1. INTRODUCCIÓ

El conjunt de mesures adoptades durant els últims dies per part de l'Estat ha tingut com a objectiu protegir a les persones del risc de contagi i garantir, al mateix temps, la prestació de serveis públics essencials, així com la preservació de llocs de treball i el manteniment de les empreses. Com a conseqüència, s'han materialitzat una sèrie de mesures econòmiques, socials i judicials que derivaran en una gran quantitat de conflictes individuals i col·lectius. Davant aquesta situació, l'Administració de Justícia ha d'adaptar-se i preparar-se per a la seva progressiva reactivació, de tal manera que resulta necessari adoptar mesures concretes i resolutives per a aconseguir una sortida àgil enfront de l'acumulació de no sols aquells procediments que han estat suspesos sinó també de molts altres que s'originaran a conseqüència de la situació actual.

D'altra banda, el Reial decret llei 16/2020 desglossa una sèrie de mesures concursals que tenen com a objectiu, d'una banda, la continuïtat econòmica de les empreses i els professionals i autònoms que venien complint regularment les obligacions derivades d'un conveni, d'un acord extrajudicial de pagaments o d'un acord de refinançament homologat, i d'altra banda, l'enfocament del dret concursal com una mesura preventiva a les situacions d'insolvència, aconseguint d'aquesta manera la recuperació de les empreses o el rescat d'aquelles unitats productives que continuïn sent econòmicament viables.

Amb la finalitat de materialitzar els objectius descrits, el present Reial decret es divideix en tres capítols diferents: el primer d'ells regula les mesures de caràcter processal, establint una sèrie de disposicions dirigides a reprendre l'activitat ordinària dels jutjats. El capítol II regula una sèrie de mesures en l'àmbit concursal, amb la finalitat de mantenir la continuïtat econòmica d'aquelles empreses i professionals i autònoms que en condicions generals de mercat podrien ser viables. Finalment, el capítol III estableix mesures de caràcter organitzatiu i tecnològic destinades a afrontar les conseqüències de la crisi actual sobre l'Administració de Justícia.

2. MESURES PROCESSALS

- **Habilitació de dies a efectes processals**

Es declaren hàbils per a la totalitat de les actuacions judicials els dies **11 a 31 del mes d'agost de 2020**, exceptuant dissabtes, diumenges i festius, salvo per a aquelles actuacions en què aquests dies ja siguin hàbils conforme les lleis processals

- **Còmput de terminis processals i ampliació del termini per a recórrer**

Tornaran a computar-se des del seu inici aquells termes i terminis previstos en les lleis processals que hagin quedat suspesos per aplicació del RD 463/2020, de 14 de març, pel qual es declara l'Estat d'Alarma. Això implica que el primer dia del còmput del termini serà el següent dia hàbil a aquell en el qual deixi de tenir efecte la suspensió del procediment corresponent.

En relació amb els terminis per a l'anunci, preparació, formalització i interposició de recursos contra sentències i altres resolucions que posin fi al procediment i que hagin estat notificades durant la suspensió de terminis establerta en l'RD 463/2020, així com aquelles que siguin notificades dins dels 20 dies hàbils següents a l'aixecament de la suspensió dels terminis processals suspesos, quedaran ampliat per un termini igual al previst per a l'anunci, preparació, formalització o interposició del recurs en la seva corresponent llei reguladora.

- **Tramitació de la impugnació d'expedients de regulació temporal d'ocupació per causa de força major i per causes econòmiques, tècniques, organitzatives i de producció**

La tramitació es realitzarà conforme la modalitat processal de conflicte col·lectiu quan es compleixin els següents requisits:

- Les mesures han d'afectar a més de cinc treballadors
- Les demandes han de versar sobre les suspensions i reduccions de jornada previstes en la normativa laboral dictada per a pal·liar els efectes derivats del COVID-19,
- Les demandes han de ser presentades pels subjectes legítims de l'article 154 de la Llei Reguladora de la Jurisdicció Social o per la comissió representativa prevista en la normativa laboral dictada per a pal·liar els efectes derivats del COVID-19.

- **Tramitació preferent de determinats procediments**

Des de l'aixecament de la suspensió dels terminis processals fins al 31 de desembre de 2020, es tramitaran amb preferència els següents procediments:

- ***Jurisdicció voluntària***
Processos en els quals s'adoptin les mesures excepcionals per a la protecció dels menors previstos en l'article 158 del Codi Civil, així com els procediments especials en matèria de família establerts en aquest mateix RD-Llei (règim de visites o custòdia compartida, mesures definitives i prestació d'aliments), que es tramitaran pel procediment especial i sumari.
- ***Orde jurisdiccional civil***
 - o Processos derivats de la **falta de reconeixement** per l'entitat creditora de la **moratòria legal en les hipoteques** d'habitatge habitual i d'immobles afectes a l'activitat econòmica;
 - o Processos derivats de reclamacions plantejades pels **arrendataris** a conseqüència de la **falta d'aplicació de la moratòria** prevista legalment o de la pròrroga obligatòria del contracte;
 - o **Procediments concursals** de deutors **persones naturals sense condició d'empresaris**.
- ***Ordre jurisdiccional contenciós-administratiu***
Recursos que s'interposin contra actes i resolucions de les Administracions Públiques pels quals es **denegui l'aplicació d'ajudes i mesures** previstes per a pal·liar els efectes econòmics de la crisi sanitària.

- **Ordre jurisdiccional social**

- Processos d'acomiadament;
- Processos derivats de l'extinció dels contractes de treball per causes objectives;
Processos derivats del procediment per a declarar el **deure i forma de recuperació de les hores de treball no prestades durant el permís retribuït** previst en l'RD 10/2020, de 29 de març, pel qual es regula un permís retribuït recuperable per a les persones treballadors per compte d'altri que no prestin serveis essencials;
- Procediment per a la **impugnació individual o col·lectiva dels expedients de regulació temporal d'ocupació**;
- Procediments que se segueixin per a fer efectiva la **modalitat de treball a distància o l'adaptació de jornada** previstes en l'RD 15/2020 de 21 d'abril.

Aquests dos últims procediments tindran caràcter urgent amb caràcter general i seran preferents respecte de tots els que es tramitin en el jutjat, tret que tinguin per objecte la tutela dels drets fonamentals i llibertats públiques.

3. MESURES CONCURSALS I SOCIETÀRIES

- **Modificació del conveni concursal¹**

- **Propostes de modificació de conveni**

Durant l'any següent a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma, el concursat podrà presentar proposta de modificació del conveni que es trobi en període de compliment. En la sol·licitud haurà d'acompanyar-se:

- Relació dels crèdits concursals que estiguessin pendents de pagament i d'aquells que, havent estat contrets durant el període de compliment del conveni, no haguessin estat satisfets.
- Pla de viabilitat
- Pla de pagaments

Tramitació: La proposta de modificació es tramitarà conforme les mateixes normes establertes per a l'aprovació del conveni originari, si bé la tramitació serà escrita, independentment del nombre de creditors. De la mateixa manera, les majories del passiu exigibles per a l'acceptació de la proposta de modificació seran les mateixes que les exigides per a l'acceptació de la proposta del conveni originari. La modificació mai afectarà els crèdits reportats o contrets durant el període de compliment del conveni originari ni als creditors privilegiats als quals s'hagi estès l'eficàcia del conveni o s'hagin adherit a ell una vegada aprovat, tret que votin a favor o s'adhereixin expressament a la proposta de modificació.

Així mateix, si durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a la data d'entrada en vigor d'aquest RD-Llei, algun deutor ha presentat sol·licitud d'obertura de la fase de liquidació davant la impossibilitat de complir els pagaments compromesos i les obligacions

¹ Aplicable también para los acuerdos extrajudiciales de pago

contretes amb posterioritat a l'aprovació del conveni, el Jutge no proveirà sobre la mateixa si el deutor presenta proposta de modificació del conveni.

- ***Trasllat de les sol·licituds de declaració d'incompliment de conveni***

Durant els sis mesos següents a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma, el jutge donarà trasllat al deutor de totes aquelles sol·licituds de declaració d'incompliment del conveni que es presentin pels creditors, però **no les admetrà a tràmit fins que transcorrin tres mesos** des de la finalització d'aquest termini. Tot això, amb l'objectiu que, durant aquests tres mesos, el concursat pugui presentar una proposta de modificació del conveni, que es tramitarà amb prioritat a la sol·licitud de declaració d'incompliment.

Es procedirà d'igual forma si en la data d'entrada en vigor d'aquest RD-Llei algun creditor presenta sol·licitud de declaració d'incompliment de conveni.

• **Ajornament del deure de sol·licitar l'obertura de la fase de liquidació**

Durant el termini **d'un any** a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma, el **deutor no tindrà el deure de sol·licitar la liquidació de la massa activa** quan conegui la impossibilitat de complir amb els pagaments compromesos o les obligacions contretes amb posterioritat a l'aprovació del conveni concursal, sempre que el deutor presenti una proposta de modificació de conveni i aquesta s'admeti a tràmit dins d'aquest termini. Així mateix, durant aquest període de temps, el jutge no dictarà acte obrint la fase de liquidació, encara que el creditor acreditï l'existència d'algun dels fets que puguin fonamentar la declaració de concurs.

Si dins dels **dos anys** a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma existeix un **incompliment del conveni aprovat o modificat**, tindran la consideració de **crèdits contra la massa** els crèdits derivats d'ingressos de tresoreria en concepte de préstecs, crèdits o altres negocis d'anàloga naturalesa que s'hagin concedit al concursat o derivats de garanties personals o reals constituïdes a favor d'aquest per qualsevol persona, incloses les que tinguin la condició de persones especialment relacionades amb ell, sempre que en el conveni o en la modificació consti la identitat de l'obligat i la quantia màxima del finançament a concedir o de la garantia a constituir.

• **Acords de refinançament**

Durant el termini d'un any a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma, el deutor que tingui homologat un acord de refinançament podrà comunicar al jutge concursal que ha iniciat o pretén iniciar negociacions amb creditors per a modificar l'acord que tingui en vigor o per a aconseguir un altre nou, encara que no hagi transcorregut un any des de l'anterior sol·licitud d'homologació.

Així mateix, **durant els sis mesos següents** a comptar des de la fi de l'estat d'alarma, el jutge donarà trasllat al deutor d'aquelles sol·licituds de declaració d'incompliment de l'acord de refinançament presentats pels creditors, però **no les admetrà a tràmit fins que transcorri un mes des** de la data de presentació. Durant aquest mes el deutor podrà posar comunicar al jutge concursal que ha iniciat o pretén iniciar negociacions amb els creditors. Si dins dels

tres mesos següents a la comunicació al jutjat el deutor no ha aconseguit un acord de modificació, el jutge admetrà a tràmit les sol·licituds de declaració d'incompliment presentades pels creditors.

- **Règim especial de la sol·licitud de declaració del concurs de creditor**

Fins al 31 de desembre de 2020, el **deutor** que es trobi en estat d'insolvència **no tindrà el deure de sol·licitar el concurs de creditors**, hi hagi o no comunicat al jutjat competent l'obertura de negociacions amb els creditors per a aconseguir un acord de refinançament, un acord extrajudicial de pagaments o adhesions a una proposta anticipada de conveni.

Fins al 31 de desembre de 2020, incloent el període comprès entre la declaració de l'estat d'alarma i la data d'entrada en vigor d'aquest RD-Llei, els jutges **no admetran a tràmit les sol·licituds de concurs necessari** que s'hagin presentat des de la declaració de l'estat d'alarma. Si abans d'aquesta data el deutor presenta sol·licitud de concurs voluntari, s'admetrà a tràmit amb preferència, encara que sigui una data posterior a la sol·licitud de concurs necessari.

Si **abans del 30 de setembre de 2020** el deutor comunica l'obertura de negociacions amb els creditors per a aconseguir un acord de refinançament, un acord extrajudicial de pagaments o adhesions a una proposta anticipada de conveni, s'estarà al règim general establert per la llei.

- **Finançaments i pagaments per persones especialment relacionades amb el deutor**

En els concursos de creditors que es declarin dins dels **dos anys** següents a la declaració de l'estat d'alarma:

- Es consideraran **crèdits ordinaris** aquells crèdits derivats d'ingressos de tresoreria en concepte de préstecs, crèdits o altres negocis d'anàloga naturalesa, que des de la declaració de l'estat d'alarma li haguessin estat concedits al deutor pels qui tinguin la condició de persones especialment relacionades amb ell.
- Es consideraran **crèdits ordinaris** aquells crèdits subrogats per part dels qui tinguin la condició de persones especialment relacionades amb el deutor a conseqüència dels pagaments dels crèdits ordinaris o privilegiats realitzats per compte d'aquest, a partir de la declaració d'aquest estat.

- **Impugnació de l'inventari i de la llista de creditors**

Aquells incidents que s'incoïn per a resoldre les impugnacions de l'inventari i de la llista de creditors, **els únics mitjans de prova admissibles seran les documentals i les pericials**, sense que sigui necessària la celebració de la vista tret que el jutge del concurs resolgui una altra cosa, sempre que ens trobem davant un dels supòsits següents:

- Concurs de creditors en els quals l'Administració concursal encara no ha presentat l'inventari provisional i la llista provisional de creditors; o
- Concursos de creditors declarats dins dels **dos anys** a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma.

- **Tramitació preferent**

Durant el període **d'un any** a comptar des de la declaració de l'estat d'alarma, es tramitaran amb caràcter preferent:

- **Incidents concursals en matèria laboral;**
- Actuacions orientades a l'**alienació d'unitats productives** o a la **venda amb globus dels elements de l'actiu;**
- **Propostes de conveni o de modificació** dels quals estiguin en període de compliments;
- **Incidents d'oposició a l'aprovació judicial del conveni**
- **Incidents concursals en matèria de reintegració de la massa activa;**
- Admissió a tràmit de la **sol·licitud d'homologació d'un acord de refinançament o de la modificació** del qual estigui vigent;
- **Adopció de mesures cautelars** i, en general, qualsevol altres que puguin contribuir al manteniment i conservació dels béns i drets, segons el parer del jutge concursal.

- **Alienació de la massa activa**

Les subhastes de béns i drets i d'unitats productives de la massa que es realitzin durant la fase de liquidació hauran de ser **extrajudicials** en els següents suposats:

- Concursos de creditors declarats **dins de l'any següent** a la declaració de l'estat d'alarma;
- Concursos de creditors que es trobin **en tramitació** a la data de declaració de l'estat d'alarma.

Excepció: Alienació, en qualsevol estat del concurs, del conjunt de l'empresa o d'una o diverses unitats productives, que podrà realitzar-se mitjançant subhasta, judicial o extrajudicial, o mitjançant qualsevol altra manera de realització autoritzat pel jutge i previst en la Llei Concursal.

- **Aprovació del pla de liquidació**

Havent finalitzat l'estat d'alarma i transcorreguts **quinze dies** des que hagi quedat de manifest en l'oficina del jutjat un pla de liquidació, el jutge haurà de dictar **interlocutòria** immediatament, aprovant el concurs, introduint les modificacions necessàries i oportunes o acordant la liquidació conforme les regles legals supletòries.

Si a la finalització de la vigència de l'estat d'alarma el pla de liquidació no ha quedat de manifest en l'oficina del jutjat, el Lletat de l'Administració de Justícia així ho acordarà i, transcorregut el termini per a formular observacions o propostes, el posarà en coneixement del jutge perquè procedeixi conforme el que s'estableix anteriorment.

- **Agilitació de la tramitació de l'acord extrajudicial de pagaments**

Durant l'**any següent** a la declaració de l'estat d'alarma es considerarà que l'**acord extrajudicial de pagaments** s'ha **intentat sense èxit**, si s'acredita que s'han produït **dues faltes d'acceptació del mediador concursal** per a ser designat, a l'efecte d'iniciar concurs consecutiu, comunicant-ho al Jutjat.

- **Suspensió de la causa de dissolució per pèrdues**

A l'efecte de determinar la concurrència de la causa de dissolució prevista en l'article 363.1.e) del text refós de la Llei de Societats de Capital, no es tindran en consideració les pèrdues del present exercici 2020.

Així mateix, si en el resultat de l'exercici 2021 s'aprecien pèrdues que redueixen el patrimoni net a una quantitat inferior a la meitat del capital social, haurà de convocar-se pels administradors o sol·licitar-se per qualsevol soci la celebració de Junta per a procedir a la dissolució de la societat, en el termini de dos mesos des del tancament de l'exercici, tret que s'augmenti o redueixi el capital en la mesura suficient. Tot això, sense perjudici del deure de sol·licitar la declaració de concurs.

4. MESURES ORGANITZATIVES I TECNOLÒGIQUES

En relació amb les mesures de caràcter organitzatiu i tecnològic s'estableixen, entre altres, una sèrie d'indicacions que seran d'aplicació durant la vigència de l'estat d'alarma i fins a tres mesos després de la seva finalització:

- Celebració d'actes processals preferentment mitjançant la presència telemàtica dels intervinents, sempre que es compti amb els mitjans tècnics necessaris per a això;
- Limitació de l'accés del públic a les actuacions orals que se celebrin;
- Realització d'informes mèdic-forenses basats únicament en la documentació mèdica existent a la seva disposició;
- Dispensa de l'ús de togues en les audiències públiques;
- Atenció al públic via telefònica o a través del correu electrònic habilitat per a això.

Així mateix, i de conformitat amb la Llei de Demarcació i Planta Judicial, el Ministeri Judicial, amb previ informe del Consell General del Poder Judicial i prèvia audiència de la Comunitat Autònoma afectada, podrà transformar els òrgans judicials que estiguin pendants d'entrada en funcionament en el moment de l'entrada en vigor del present RD-Llei en òrgans judicials que coneguin exclusivament de procediments associats al COVID-19.